

KARAMBOL

Bruno Coga, Codelli klub Ljubljana

Ko se, bog ne daj!, zgodi karambol, udeleženci najprej izpolnijo Evropsko poročilo o prometni nesreči. Če pa je zadeva bolj zagatna, pridejo na kraj nesrečnega dogodka še prometni policisti z balončkom za preizkus alkoholiziranosti, metrom za izmero razdalj med mesti sledi nesreče in digitalno kamero za dokumentiranje posledic nesreče. Tako nekako je to videti dandanes.

KARAMBOL PRED KAZINO V LJUBLJANI

Kako pa je bilo včasih?

Če so bili udeleženci karambola nekoliko premožnejši, so imeli pri roki fotoaparati in so dogodek poslikali. To je recimo storil eden od plemenitih Widischgrätzov s Trebnika, ki se je v bližini Slovenskih Konjic v 30. letih prejšnjega stoletja z avtom zaletel v drevo in zatem škljocnil dva posnetka z motivom karambola. Vzdlž ene od fotografij je potegnill še črto in pripisal komentar »Spur auf die Wiese«. Ali po naše »sled na travi«.

Nekaj podobnega se je jeseni leta 1960 zgodilo pred ljubljansko Kazino, ko je na kraj karambola, kjer sta se zaletela Fiatova »Ardita« in Fordov »Taunus«, z redakcije časopisa Delo, ki je bila takrat še v bližnji Tomšičevi ulici, pritekel profesionalni fotoreporter in dogodek z dveh koncev poslikal.

Ko pa fotoaparata ni bilo pri roki, je bilo treba vso zadevo narisati. In popisati. Kot je bilo to v primeru karambola v Radečah v Posavju, ki ga je 1. septembra leta 1952 povzročil Zagrebčan Stjepan Šantavec. Šantavec, ki je bil dirkač in se je v 50-ih letih prejšnjega stoletja redno udeleževal

KARAMBOL PRI SLOVENSKIH KONJICAH

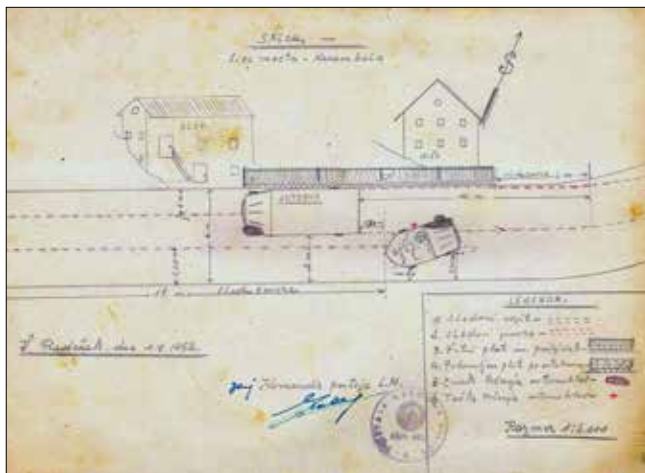
avtomobilističnih tekmovanj po Jugoslaviji, še posebej pa tistih pri nas v Sloveniji (na primer v nam Codellijevcem dobro znanem Podutiku, pa okoli Svetega Petra pod Svetimi gorami - danes je to Bistrica ob Sotli, ali pa v Portorožu ...), se je namreč popoldne tega dne vračal z Ljubelja domov v Zagreb. Bržkone je bil še pod močnim adrenalinskim vplivom gorskih dirk, ko ga je v Radečah zaradi naglice zaneslo v nasproti vozeči avtobus. Sicer se nikomur od udeležencev ni zgodilo nič posebnega, le avtomobila sta bila precej stolčena. Še posebej usodno jo je skupila Šantavčeva »barchetta« - odprt dvosed, ki je bil sestavljen na osnovi mehanike fiata 1100. Najbrž so ga naredili kar v Zagrebu iz delov kakšnega odsluženega avta. Nastalo, očitno kar visoko škodo so na licu mesta karambola ocenili na hitro zbrani lokalni strokovnjaki.

Šantavcu je seveda posledično grozila primerno visoka kazen, ki so jo pol leta pozneje skušali pri njegovi matični avto-moto zvezi ublažiti, ali pa celo odpraviti s posebnim pismom, oziroma s potrdilom, namenjenim celjskemu okrožnemu sodišču.

Kot kaže se je Šantavec iz te šlamastike kar srečno izvlekel, saj je v naslednjih sezonah še naprej redno dirkal. Sprva z malim kupejem podobnega porekla, kot je bila nekdanja v Radečah preminula »barchetta«, ob koncu svoje dirkaške kariere, tam okoli 60-ih let prejšnjega stoletja pa je predsedal v višjo dirkaško kategorijo, se pravi med avtomobile s prostornino motorjev nad 1,3 litra. Tako to seveda ni bil več mali Fiatov 1,1-litrski kupe, ampak je bila to Touringova izpeljanka 2,0-litrskega BMW-ja 328 v izvedbi »spider«.

Z gotovostjo lahko rečem, da se je naš Stjepan takrat ponašal s pravcatim eksotom, ki mu v Jugoslaviji in tudi zunaj okvirov tedanje države najbrž ni bilo para, saj so v Milanu na začetku 2. svetovne vojne menda sestavili vsega skupaj 3 (z besedo: tri) primerke teh dirkalnikov.

O Stjepanu Šantavcu in o njegovih avtih sem sicer že pred časom spraševal kolege iz zagrebškega Oldtimer kluba ter sodelavce tedanjega avtomobilskega muzeja Ferdinand Budicki iz Zagreba. A so o tem svojem zanimivem someščanu in o njegovih še bolj zanimivih dirkalnikih takrat slišali prvič ...

Z a p i s n i k

sestavljen dne 1.9.1952 ob 18 uri na licu mesta karambola v Njivicah nasproti hiše Ravnikar Benjamina Njivice 14.
Komisijo tvorijo člani Kluba soferjev in mehanikarjev Radeče - naslednji:

1. Novak Jože, mehanik Njivice 29.
2. Karlovšek Ivan, sofer Radeče 24.
3. Novak Janez, cestni nadzornik Radeče.

Zadeva:
Ob 16,15 uri je vozil avtobus znamke "FORD" 8. evid.stev. S-4341, last Medvejske Alojza v smeri Radeče-Papirnica. Nasproti je privozil dirkalni avto znamke "FIAT" 1100. ev.stev. H-408, last Šantavec Stjepana iz Zagreba in trčil v avtobus.

Pri tem je nastala škoda ki se ceni le na približno.

- 1) Medvejske Alojza: Zbil levi blatnik, pokvarjena guma za 30% oca. vodna črpalka, zavita šasija, sprednji nosilec vzmeti zavit, zlomljen zglob vodilnega križnika, zvit propeler, in razne manjše poškodbe, na haubi in levi strani. Na desni strani - blatnik, stopnica in pa celi dolžni spodni del karoserije je poškodovano.
- 2) Šantavec Stjepan: Na levi strani odbita os, razbit blatnik, luč, dobesedno zbita vsa prednja leva stran, zbita je tudi desna prednja šipa. Prednja leva guma s obročom je uničena.

Skupna škoda se ceni na približno 120.000.- din. (stodvajset) tisoč

Škoda se ceni le na približno in to sicer 80.000.- din. (osemdeset) tisoč.

Prebrano prav in propisano:

Zapisnikar:	Navzoči podpisani:
Novak Janez	1) Novak Jože
	2) Karlovšek Ivan
Radeče dne 1.9.1952.	3) Novak Janez kateri je tudi zapisnikar.

Za točnost prepisa originala overava:
Komandir postaje IM.
Zastavnik Jeran Jože/

NARODNA TEHNIKA
AUTOMOBILSKO-MOTOKLISTIČKI
SAVEZ HRVATSKE
ZEMALJSKI ODBOR
Z A G R E B

ZAGREB, 7.9.1952
Društveni 25 I.
Telefoni: 29-425, 31-672

Broj 464

P O T V R D A

Kojom se sa strane ovog Zemaljskog odbora potvrđuje da je drug Šantavec Stjepan iz Zagreba, aktivni član Auto Moto društva "Zagreb" registriran u ovom Savezu kao trkač automobilista. Isti sudjeluje na svim značajnijim auto trkama u FNRJ i kako takav je poznat u cijeloj zemlji.

Isti drug je putovao dne 1. IX 1952 godine sa Auto i moto trka koje su se održavale na Ljubelju za državno prvenstvo FNRJ te mu se tom prilikom dogodila nesreća u kojoj je pretrpio znatnu materijalnu štetu. Nesreća mu se dogodila na cesti Ljubljana-Radeče - Zagreb za koju je po sudu utvrđen kao krivac on, jer da je vozio prevelikom brzinom na ovoj cesti tj od 80 do 100 km na sat.

Često je nama poznata ova cesta kao vrlo uska i puna krivina te da se smatra da drug Šantavec nije mogao voiti tako velikom brzinom a koja je mogla da bude najveća po našim mišljenju 50 do 60 km na sat, obzirom na navedene okolnosti.

Napominjemo da imenovani do sada nije kažnjavan zbog saobraćajnih nesreća i da je jedan od rijetko opreznih i trezvenih vozača tj da nije odan piću, te da uz ostale vrline koje ima kao jedan od najboljih vozača automobila u FNRJ uživa veliki popularitet i ugled.

Stoga molimo organe suda da mu sve ove momente kod ocjenjivanja djela odnosno kazne uzmu u obzir i da ga eventualno i oslobode kazne jer je pred nama bogata sportska sezona u kojoj bi isti trebao nastupiti u toku cijele godine.

Sloboda Narodu!
Sekretar
(Popović Poto)
[Signature]

